

William Frank Tudhope

5 maart 1919 – 10 augustus 1940

• *De laatste drenkeling
van Schokland (1940)*

door: **Hans Hollestelle (1961)**

Versie 12a

Op vrijdag 23 augustus 1940 werd aan de westkant van de *Zuidpunt* van Schokland het dode lichaam aangetroffen van een piloot van de *Royal Air Force*. Het lichaam dreef vastgebonden aan een paal in het water. Het bleek te gaan om de 21-jarige Canadese piloot 2e luitenant William Frank Tudhope.

Het vliegtuig van Tudhope is nooit gevonden. Het ligt waarschijnlijk nog onder water ergens in het IJsselmeer.

Toen de vader van de piloot in 1952 naar Kampen kwam om het graf van zijn zoon te bezoeken, werd er bekend dat er in de fatale nacht van zaterdag 10 op zondag 11 augustus 1940 drie bemanningsleden van piloot Tudhope waren geweest, maar daar is nooit iets van teruggevonden. Het ging om navigator/bommenrichter sergeant Lewis Smith Belton (*D.F.M.*) (581261), en de boordschutters sergeant Arthur James Griffiths (581384) en sergeant Duncan MacKay (55145).

De begrafenis van 2e luitenant piloot W.F. Tudhope op de algemene begraafplaats van Kampen te IJsselmuiden op 27 augustus 1940.

Op dinsdag 27 augustus 1940 werd Tudhope in aanwezigheid van burgemeester Oldenhof en onder begeleiding van het muziekkorps van Kampen met militaire eer begraven op de begraafplaats van Kampen in IJsselmuiden. De ceremonie trok veel belangstelling en er werden saluutschoten afgevuurd door een peloton soldaten van de Duitse *Waffen SS*.

De begrafenis vond plaats met Duitse militaire eer. Er werden saluutschoten afgevuurd door leden van de *Waffen SS*.

Het graf van William Frank Tudhope is nog altijd te bezichtigen. Het graf heeft twee stenen. De ene kreeg het bij de begrafenis in 1940. De andere is de witte natuurstenen zerk die ieder oorlogsgraf krijgt van de *International War Graves Commission*.

Via bergingsofficier Zwanenburg, die na de Tweede Wereldoorlog betrokken was bij de berging van meer dan 150 vliegtuigwrakken en hun omgekomen bemanning, zijn slechts indirecte aanwijzingen bekend geworden over het lot van het vliegtuig van Tudhope en haar bemanning:

Foto rechtsonder; de grafsteen van Tudhope uit 1940.

De steen ligt op een ereplaats bij de Kapel

In de nacht van 10 op 11 augustus is er geen activiteit in de regio geweest van Duitse nachtjagers, patrouilleboten of van luchtafweer langs de kust.

Ook is er die nacht nergens rond het IJsselmeer een reddingsboot uitgevaren omdat er een neerstortend vliegtuig was waargenomen.

Tussen de vermissing op 11 augustus en het aantreffen van het lichaam op 23 augustus op Schokland, zitten meer dan 10 dagen. Lang genoeg om met de in augustus 1940 overheersende zuidwestelijke wind in het IJsselmeer richting Schokland te drijven. Het vliegtuig ligt waarschijnlijk ergens op de bodem van het IJsselmeer. De piloot zal als enige via het schuifdak van de cockpit het toestel nog hebben kunnen verlaten. Over een parachute is niets bekend.

Op 13 december 1940 werd de ringdijk van de Noordoostpolder iets ten westen van Schokkerhaven gesloten. Nadien is het eiland Schokland op het droge komen liggen en zijn er geen drenkelingen meer geweest.

De laatste drenkeling van Schokland was geen visser maar een vlieger.

William Frank Tudhope, roepnaam Bill, werd op 5 maart 1919 in Johannesburg (Zuid Afrika) geboren. Zijn vader John Henry "Tuddy" Tudhope was een piloot die als jachtvlieger in de Eerste Wereldoorlog veel roem vergaarde met luchtgevechten boven Duits Zuid West Afrika en boven Frankrijk. Na de oorlog 1914-1918 vertrok de familie Tudhope met de nog kleine Bill uit Zuid Afrika naar Lumby in Brits Columbia in Canada. Daar nam vader Tuddy in 1920 als vlieg instructieofficier dienst

bij de Canadese luchtmacht. Later, Tuddy Tudhope, in 1930 zou vader J.H. Tudhope de prestigieuze *McKee trofee* ontvangen voor zijn grote rol bij het uitzetten van de transcontinentale route voor luchtpostvluchten dwars over Canada. Het vliegen werd de jonge Bill met de papepel ingegoten; het werd hem door zijn vader geleerd. Het was dan ook niet verwonderlijk dat Bill als jongen al piloot wilde worden.

In 1937 en 1938 ging Bill naar *Ryde School*, een kostschool op het Britse kanaaleiland *Isle of Wight*. In juli van 1938 rondde hij deze school af en tekende op 17 september voor de *Royal Air Force (RAF)* en trad daarmee in Britse krijgsmacht. Tijdens zijn schooltijd op het *Isle of Wight* kreeg hij verkering met Molly Christopher wiens ouders in Wimbledon, vlakbij Londen woonden. Molly en Bill verloofden zich

de vader van Bill als vlieg-instructeur in Camp Borden, Canada 1920 vrijwel direct nadat de familie uit Zuid Afrika naar Canada emigreerde.

Bill Tudhope (41224) in de cockpit van een AVRO Anson instructietoestel op 7 maart 1939 op RAF Station Hemswell in Lincolnshire Engeland.

Een trotse Bill en maakten plannen om na de oorlog Tudhope in het uniform van de RAF, poserend in de achtertuin van de ouders van zijn verloofde Molly Christopher in Wimbledon in mei 1939.

In september 1939, direct bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd Bill oorlogsvlieger. Hij vloog vooral met de *Handley Page Hampden Mk. I* jachtbommenwerper.

Het vliegtuig werd liefkozend de *flying suitcase* (vliegende koffer) genoemd, vanwege de smalle platte vorm van de romp. Met dit toestel vloog Tudhope vooral 's nachts, samen met andere vliegtuigen van het 144e *squadron* van de RAF, naar vijandelijke doelen boven Duitsland vanaf het vliegveld RAF *Hemswell* in Lincolnshire, Engeland.

Het was de periode van de *Battle of Britain*, de lucht oorlog tussen Duitsland en Groot Brittannië aan het begin van de Tweede Wereldoorlog.

Bij één van zijn acties was hij met zijn vliegtuig en bemanning op weg naar Wilhelmshaven bij Bremen. Al boven Emden werden ze zwaar beschoten en geraakt door luchtdoelgeschut.

Er zat een gat in de linkervleugel toen ze boven het doel, de haveninstallaties rond Wilhelmshaven aankwamen. Toch zetten ze, laag boven het water vliegend, hun aanval met mijnen in op de haveninstallaties en de daar afgemeerde Duitse oorlogsschepen. Tijdens het aanvliegen werd de rechter propeller geraakt door een luchtdoelgranaat. Het verboog een

Bill Tudhope achter de stuurknuppel van toestel L4163 van het 144e *squadron* tijdens een formatielanding op vliegveld RAF *Hemswell* in Lincolnshire, Engeland in november 1939.

Het vliegtuig werd liefkozend de *flying suitcase* (vliegende koffer) genoemd. De *Handley Page Hampden I* was het type bommenwerper waarin Tudhope vloog tot aan zijn vermissing. Het toestel heeft een bemanning van vier personen.

Het heeft 2 *Bristol Pegasus* radiale 9-cilinder motoren van ± 980 pk elk en propellers met 3 bladen. Het toestel had een top van 426 km/h en een kruissnelheid van 340 km/h. Het plafond lag op 5790 m hoogte. De actieradius was 1762 km. De bommenlast bedroeg 1814 kg. De bewapening bestond uit 3 stuks 7.7 mm *Vickers*-mitrailleurs, één voor, één achteronder en één achterboven.

propellerblad en besproeide de romp van het vliegtuig met granaatscherven. Het achterwiel van het vliegtuig werd stukgeschoten. Het roer aan de staart van het vliegtuig werd aan beide zijden geraakt. De navigator werd meerdere keren geraakt door granaatscherven, die, zonder hem te verwonden, in zijn vliegerskleding bleven steken. De staartschutter had intussen al zijn munitie verschoten op de vele gronddoelen achter het vliegtuig.

Na deze eerste aanval bracht Tudhope met moeite het vliegtuig terug naar veilige hoogte. Na het opnemen van de schade besloot Tudhope nog een tweede aanval in te zetten.

Deze aanval vond onder hetzelfde barre spervuur plaats, maar ook dit kwamen ze door en ze leverden hun zeemijnen af bij de aangewezen doelen. Hierbij werd wederom zo laag gevlogen dat met moeite de spits van een verderop gelegen kerktoeren kon worden ontweken.

Het kreupel geschoten vliegtuig 'vloog' hierna alleen en zonder navigatiemiddelen terug naar Engeland. Het landingsgestel moest met de hand worden uitgedraaid. Het kapotte staartroer en het ontbreken van een landingsgestel achter, bemoeilijkten de landing zeer. Uiteindelijk bereikten

Bill en Molly bij tante in Bath in het zuidwesten van Engeland. De foto is genomen in de luttele dagen tussen het toegewezen krijgen van de *D.F.C.-award* en zijn fatale laatste missie naar Homberg (D).

ze veilig hun thuishaven *RAF station Hemswell* in Engeland.

Voor deze en eerdere uitgevoerde missies naar de Noord-Duitse havenstad Wilhelmshaven werd de 21-jarige piloot officier Bill Tudhope op 25 juli 1940 de hoge vliegeniers onderscheiding *Distinguished Flying Cross (D.F.C.)* toegekend. Zijn navigator/ bommenrichter sergeant Lewis Smith Belton ontving de *Distinguished Flying Medal (D.F.M.)*.

De kranten schreven dat Tudhope en Belton bij deze aanval een "opvallende dapperheid en toewijding om hun plicht te blijven vervullen" hadden vertoond.

Het 144e Squadron van de Royal Air Force op vliegveld *RAF Hemswell* in Lincolnshire, Engeland. Het motto van het Squadron was: *Who shall stop us.* Het vliegtuig is een *Handley Page Hampden I*. Bill zit op de voorste rij, derde van links.

Krantenknipsel uit de Canadese *Montreal Star* van 12 augustus 1940. Het is door vader J.H. Tudhope in 1952 opgestuurd naar M. Koers in Kampen. Thans is het onderdeel van het archief van het Museum Schokland.

Tudhope, zo vermeldde de tekst, typeerde de geest van de RAF onder moeilijke omstandigheden.

De luchtmachtveteranen uit de Eerste Wereldoorlog in Canada stuurden Bill Tudhope vanuit Montreal een gelukstelegram voor de hem toegekende onderscheiding.

Na een paar dagen verlof vertrok Bill Tudhope (D.F.C.) met zijn bemanningsleden laat op zaterdagavond 10 augustus 1940 opnieuw voor een missie naar Duitsland. Volgens de

archieven vertrokken er die nacht in totaal 17 *Hampdens* voor een aanval op de raffinaderijen voor synthetische olie bij Homberg langs de Rijn tegenover Duisburg in het Ruhrgebied. Drie van de *Hampdens* waren van het 144e squadron waaronder die van Tudhope en bemanning in toestel P4368.

De logboeken van de twee andere *Hampdens* (P4378, P/O Collins en P4360 P/O Robson) die wel terugkeerden naar RAF *Hemswell* vertellen dat ze zowel op de heen- als de terugweg over Harderwijk hebben gevlogen.

Van deze missie zijn Tudhope en zijn bemanning nooit teruggekeerd.

In het Canadese nieuwsblad *The Montreal Star* van 12 augustus 1940 werd met een artikel met portretfoto, gewag gemaakt van de vermissing van piloot officier William Frank Tudhope, zoon van de bekende *squadron leader* J.H. Tudhope. In hetzelfde krantenartikel werd ook nog besproken dat de twee jongere broers van Bill Tudhope, Vernon (7) & Roy (6) in 1929 waren verdronken. Moeder Jessie Grahame Tudhope zou kort erna door ziekte komen te overlijden. Zo bleef alleen de jongste dochter Nesta en vader 'Tuddy' over van het gezin van zes.

Toen er in april 1941 nog geen verder bericht van Bill was ontvangen, verschenen in de krant bij de lijst van omgekomen militairen ook de namen van piloot officier W.F. Tudhope (D.F.C.), sergeant S.L.S. Belton (D.F.M.), sergeant A.J. Griffiths en sergeant D. MacKay. Ze waren eerder al als vermist opgegeven, maar er werd nu aangenomen dat ze allen waren gesneuveld.

3
Montreal Star Aug 12 1940

ORDER YOUR STAR WANT ADS BY TELEPHONE
Phone LA 9161 from 8 A.M. to 9 P.M. Daily Except Saturday.
Saturday, 9 A.M. until 12.30 P.M., for Monday's Paper.
Ads accepted over the phone until 11.15 A.M. for same day
(Saturday excepted).

VOL. LXXII, No. 192

Montreal Flier, D.F.C. Winner, Now Missing

Pilot Officer Tudhope Fails to Return From Bombing Flight

Word that their only remaining son, Pilot Officer W. F. Tudhope of the Royal Air Force, is considered as "missing" since his bomber failed to return from a night flight over Germany on August 10, has been received by Squadron Leader J. H. and Mrs. Tudhope, 8038 Western avenue.

On July 25 The Star carried a news story and a picture of the flier who is now missing. The story told of the fact that he had been awarded the Distinguished Flying Cross for his exploits.

Pilot Officer Tudhope comes from a flying family. His father, Squadron Leader Tudhope, M.C., helped to lay out the Trans-Canada Airlines system, and had a brilliant record in the last war.

"We've heard that he's missing," the father admitted to The Star today. "He's been on night bombing of German points ever since the heavy bombing started — for several months now. From his base to Germany there was always a long flight over the sea. I can't understand now how my own people felt when I was flying in the war... I hope we'll hear from him yet."

Pilot Officer Tudhope is 21 years old. He joined the Royal Air Force in 1938, going to Britain for this purpose. He was born in South Africa.

His two brothers were drowned in a boating accident in Ottawa a few years ago.

Fails to Return

Pilot Officer Tudhope

Decorated for bravery only a short time, this flier from Montreal is now considered "missing," having failed to return from a bombing flight over Germany on August 10.

In oktober 1941, meer dan een jaar na zijn dood, bereikte het bericht de familie Tudhope in Canada dat Bill was gesneuveld boven Nederland en dat hij in Kampen begraven lag.

Vader Tudhope meldde zich in 1952 samen met zijn nieuwe echtgenote bij de politie in Kampen voor inlichtingen over de locatie van het graf van zijn zoon. Hij werkte vanaf 1948 in Londen als luchtvaart-attaché voor de Canadese regering en woonde in Horsham, Engeland. De Kampense inspecteur van Politie Mannus Koers heeft hen begeleid naar het graf op de algemene begraafplaats van Kampen in IJsselmuiden en later naar het inmiddels drooggevalen eiland Schokland om de plek te bezoeken waar ooit het lichaam van zijn zoon Bill was aangespoeld.

Vanaf dat moment werden er wederzijds meer dingen bekend over het leven van William Frank Tudhope. Voor de nabestaanden werd toen pas bekend dat hij in 1940 met Duitse militaire eer begraven was en dat daar een fotoserie van bestond.

Vier jaar later, op 12 oktober 1956 overleed J.H. "Tuddy" Tudhope op 64-jarige leeftijd in Horsham, Engeland. Zijn as werd naar Canada overgebracht en daar uitgestrooid boven de *Rocky Mountains* vanuit een Lockheed 12A, hetzelfde vliegtuig waarmee hij in 1937 de eerste vluchten van de *Trans Canada Airways* uitvoerde. J.H. Tudhope was één van de oprichters van de Canadese vliegtuigmaatschappij.

Molly Christopher, de verloofde van Bill Tudhope, is aan het einde van

Roy and Anne Smith bij het graf van Bill Tudhope in 1992 in IJsselmuiden.

Anne is één van de twee dochters van Nesta, de jongere zus van Bill Tudhope en is dus Bill's volle nicht.

Ze heeft haar oom nooit persoonlijk gekend. Hij sneuvelde voor zij werd geboren. Ze woont nu in Engeland met haar echtgenoot Roy.

de oorlog alsnog van Engeland naar Canada verhuisd.

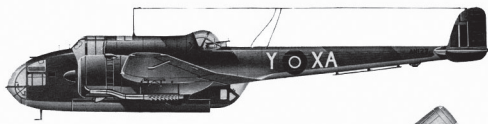
Toen de alleen overgebleven jongere zus van Bill, Nesta, een dochter kreeg is Molly Christopher gevraagd stiefmoeder te worden van Anne.

Molly Christopher is nooit getrouwd. Ze is rond 1993 in Canada overleden.

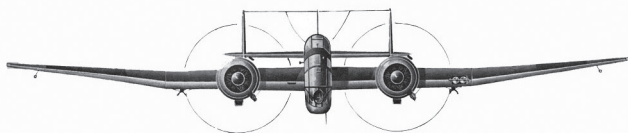
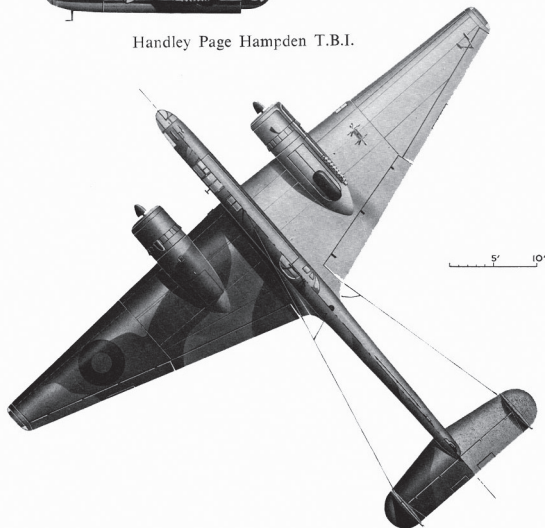

De originele *Distinguished Flying Cross* medaille van Bill Tudhope, toegekend aan zijn vlucht naar Wilhelmshaven op 20 juli 1940. Helaas heeft hij deze medaille nooit opgespeld gekregen. In de korte tijd tussen het toekennen en het uitreiken van de medaille is hij gesneuveld.

Foto: Anne Smith.

Handley Page Hampden T.B.I.

Drie aanzichten van de torpedo-variant van de *Handley Page Hampden Mk.I*. Let op de smalle platte romp die het toestel de bijnaam *Flying Suitcase*, "vliegende koffer" opleverde.

Een foto die in 2004 opdook uit de archieven van (begrafenis) koets- en autoverhuur Van de Weerd in Kampen.

De heer Koers uit Kampen heeft vanaf 1952 en ook na 1956 altijd contact gehouden met familie van Tudhope. Hierdoor zijn er veel gegevens bekend en bewaard gebleven.

Op 13 juni 1996 werd er in Grafhorst een monument onthuld voor de bemanning van RAAF Lancaster W4316 die daar op 13 juni 1943 op weg naar Bochum (D) brandend in het water van het Ganzendiep stortte. Zes van de zeven inzittenden kwamen hierbij om het leven. John Cornish, de overlevende boordschutter van het vliegtuig is in 1985 vanuit Canada nog eens op de plek teruggeweest.

Bij de latere onthulling van het monument in 1996 waren ook twee nabestaanden van de familie Tudhope aanwezig. Door *Radio IJsselmond* werd op 23 september 1996 een interview uitgezonden met Anne Smith over haar oom Bill Tudhope waarin ze haar dank uitspreekt voor de aandacht die er van de Kamper bevolking uitgaat ter nagedachtenis aan haar oom Bill.

###

Grote dank is verschuldigd aan de heer M. Koers (1920-2012) uit Kampen voor het beschikbaar stellen van zijn persoonlijke archieven. Deze archieven zijn in overgedragen aan Museum Schokland.

Engelstalig pdf-bestand:
www.isle-of-wight-memorials.org.uk/people-ryd/ryd_tudhope_wf.htm

© Hans Hollestelle
 versie 12, april 2015
 e-mail: hollestelle@xs4all.nl